

Lk 11, 24-26

Základ kázání: Lk 11, 24-26

Čtení: Lk 11, 14-23

Milé sestry, milí bratři, blíží se Velikonoce - dnes je třetí postní neděle. V postních perikopách se to hemží zlými duchy a démony. Ježíš se střetává se zlem, což souvisí s jeho blížící se smrtí.

Podle luterského lekcionáře připadá na tuto neděli evangelium v Lukášově podání, konkrétně perikopa z kapitoly 11, verše 14-28. Podstatnou část z tohoto vyprávění jsme slyšeli v prvním čtení. Ta je o tom, jak Ježíš vyhnal zlého ducha z něměho člověka.

Démon se však může vrátit. O tom se píše v následujících třech verších (Lk 11,24-26):

Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočnutí, ale když je nenalezne, řekne: „Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.“ Přijde a nalezne jej vyčištěný a uklizený. Tu jde a přivede sedm jiných duchů, horších, než je sám, vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší než začátky.“

Tyto verše budou základem kázání.

Byl uzdraven!

Nemocný člověk se může uzdravit. Kéž se nemocný člověk uzdraví! Pane, prosíme tě, ať se Kája uzdraví, a taky Eva ať se uzdraví, a taky Domča, Víťa a Slávek...

Nejprve si chci všimnout té zvrtné částice: 'SE' uzdraví! Nemocný člověk SE... může uzdravit. Kéž SE... nemocný člověk uzdraví! Pane, prosíme tě, ať SE... Kája uzdraví.

Ano, běžně to tak řekneme. Taky to tak říkám, protože v tu chvíli o tom hlouběji nepřemýšlím. V neděli dopoledne je ale třeba hlouběji přemýšlet, z kazatelny i pod kazatelnou.

To zvrtné 'SE' je podstatná nepřesnost. Za uzdravením člověka přece něco (nebo někdo) stojí. Snad každý připustí, že

přínejmenším (1) imunita nemocného. Jeho tělo se s nemocí utkalo a zvítězilo. Je tu (2) lidská péče. Pokud se do ní nemocný člověk svěří, tak k jeho uzdravení pravděpodobně nějak přispěje. A nemusí to být jenom péče lékařská nebo ošetrovatelská, může to být také to, že mám-li horečku, někdo sedí u mé postele a dává mi starostlivě ruku na čelo. A třetí možnost... věřící člověk řekne: (3) Pán Bůh mě uzdravil.

Takže shrnuto, za uzdravení něčemu (nebo někomu) vděčíme - životaschopnému tělu, pečujícím lidem, Bohu. Někdo připustí jednu možnost, někdo dvě, někdo možná všechny tři možnosti najednou... podle svého světonázoru a podle své víry.

Když SE člověk uzdraví, znamená to, že BYL uzdraven. Toto rozlišení je v kázání podstatné (a nejen v kázání, především v životě).

Jsem si vědom toho, že otázka nemocí a možností jejich vyléčení je mnohem širší než téma, jak jsem ho vymezil. Zároveň je to otázka choulostivá, vzhledem k tomu, že mnozí nemocní zatím uzdraveni nebyli.

Proto v průběhu kázání stále myslíme na ty, kdo touží po uzdravení svém nebo po uzdravení někoho jiného. Nemocný člověk může být uzdraven. Víme však, že ne vždy se to podaří. Pane, prosíme tě, ať je Kája zase zdravý, a taky Eva ať je zdravá, a taky Domča, Víťa a Slávek...

Vyčištěný dům

Znovu tedy opakuji, že se nezabývám otázkou, proč někdo uzdraven je a druhý není. Tato otázka mnoho lidí napadá a trápí, přesto, že na ni zpravidla není odpověď. Ježíšovo podobenství o návratu démona však směřuje k člověku, KTERÝ JIŽ UZDRAVEN BYL! Snad je to nyní zřejmé...

Četli jsme, že... jednou vyháněl Ježíš zlého ducha z něměho člověka. Když ten duch vyšel, němý promluvil (Lk 11,14).

V Ježíšových dobách měla nemoc démonickou povahu. Lidé tomu tak rozuměli - v člověku se usadil démon (zlý duch) a ujal se

v něm moci. Proto nemoc... NE-moc, čili žádná moc člověka nad sebou a žádná moc Boha v člověku.

Němý člověk měl v sobě démona, který ovládl jeho řeč. Vyléčit takovou nemoc znamenalo mít větší moc než démon a touto mocí démona vyhnat. Ježíš takovou silou či schopností obdařen byl a úspěšně demony vyháněl.

Dále jsme četli, že... Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočínutí, ale když je nenalezne, řekne: „Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel“ (Lk 11,24). Přejde a nalezne dům vyčištěný a uklizený.

Nemoc se připodobňuje k nečistotě, ke špíně. Tuto nečistotu do těla vnese zlý duch a člověk onemocní. Když NEČISTÝ duch z těla vyjde, je tělo zase ČISTÉ a člověk zdravý. Princip očištění (vyčištění) je z praxe a je všem srozumitelný: Tříška v prstu (rána je zanícená, nečistá) - tříšku vytáhneme a tím ránu vyčistíme. Nebo, bacil v hrdle (nečistota tu má podobu bílých hnisavých ložisek na mandlích) - bacila vyženeme penicilínem, načež se hrdlo pěkně vyčistí. Všechny nemoci takto 'vyčistit' neumíme... Kéž bychom to uměli!

Démonické pojetí nemoci je vlastně jedna velká metafora. Démon 'bydlí' v těle jako v domě. Usadí se tam a dělá tam nepořádek... nepořádek je slabý výraz. Démon v domě zběsile řádí, řve, vytrhává parkety. Úlně ten dům zevnitř vybydlí. Nemoc jako zlý nájemník, ne - spíše ten, který se do domu nastěhoval násilím, žádný nájemník. Okupant.

Ale toto nechme být. Jak jsem řekl, nejde mi dnes tolik o nemoc. Nejde mi o démona, jak pracuje a jak na něj. Nemám v úmyslu filosofovat (nebo teologizovat) nad příčinou nemocí či nad podstatou zla.

Zajímá mě ČLOVĚK, KTERÝ BYL UZDRAVEN. Démon je pryč - bloudí někde daleko, na pustých místech (Lk 11,24). Dům je konečně prázdný. Najednou je ticho a klid, nikdo tu nehuláká. Dům je vyčištěn od Nečistého. Ano, je třeba ještě uklidit tu spoušť, ale to je brzy hotové. Ale co teď? Co s tím vyčištěným a

uklizeným domem?

Jak se svým uzdravením naloží?

Nemocný člověk byl uzdraven, ale jak se svým uzdravením naloží?

Tady, prosím, vložte svou osobní zkušenost, svůj život. Pokud jste byli uzdraveni z nějaké vážnější nemoci. Nebo pokud byl uzdraven někdo z vašich blízkých, případně bližních - soused, kolega v práci, prostě někdo. Mějte uzdraveného nyní 'na sítnici' svého oka... jak říkal náš skvělý češtinář na gymplu, když chtěl, abychom se na něco chvíli soustředili a uvažovali o tom.

Do vašeho soustředění na váš život a na vaše uzdravené zopakuji stěžejní otázku tohoto kázání: Jak se svým uzdravením ten člověk naložil? Ten člověk, na kterého myslíte. Co s čistým domem udělal?

Na tomto místě chci znovu říct, že mluvit o nemoci je choulostivé. Uvědomuji si riziko nechtěného zraňování, jistě jsou lidé, kteří byli uzdraveni a nemoc se vrátila, i přesto že s vyčištěným domem naložili dobře. Jde mi výhradně o toto: slyšet, jakou pomoc nám Ježíš nabízí - svým podobenstvím o démonovi, který se vrátil do uklizeného domu. Ježíš nám ukazuje pokušení, kterému bychom mohli podlehnout: jsem zdravý, sláva, jede se dál! Na co něco měnit?

Ježíš varuje před uzavřením domu

Já sám mám teď na mysli některé konkrétní lidské příběhy. Nechci je však zmiňovat. Raději bych je porovnal s tím, co naznačuje Ježíš: Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočínutí, ale když je nenalezne, řekne: „Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.“ Přejde a nalezne jej vyčištěný a uklizený.

Nečistý duch by se rád zase někde usadil, tak se jde podívat na místo, kde už jednou byl. A ejhle, nalezne ten dům vyčištěný a uklizený. Co to znamená v naší praxi, v životě uzdravených.

Představuji si dům se zamčenými dveřmi, opatřenými úřední pečeti, obehnaný červenobílou policejní páskou: Nepovolaným vstup zakázán.

Představuji si sterilně uklizené sály, kde se může chodit jen v papučích. Ať nám to tu nezahamtáte!

Nebo si představím člověka, který je sice vděčný lékařům, manželce, nebo Bohu, který ale se svým životem nehnul ani takhle (ukázat nehet malíčku)! Toto už je myslím blíž tomu, co má na mysli Ježíš.

Anebo, překvapivě, si představím člověka, který si po nemoci všechno ujasnil, srovnal, koupil si novou Bibli a začal žít, jak se má! Čistě, žádná špína. Každý zákoník by zatleskal, každý farizeus by si pro sebe zamlaskal nebo zamručel.

Toto mi nabízí moje představitivost, když jí zadám 'čistý a uklizený dům'.

Když kníže démonů takový čistý dům najde, tak zajásá. Zařve smíchy!

Dostal jsem tě, ty hlavo natvrdlá - MYSLÍŠ, ŽE STAČÍ BÝT VDĚČNÝ? Mám rád, když je člověk jenom vděčný. To mi neškodí, naopak, takový se domnívá, jak je zbožný, a podlehne dojmu, že tak to přece stačí. Že udělal dost. Že udělal víc než soused a že je tudíž lepší. Takové mám rád. On nepůjde, aby něco podnikl. Pozve mě ve své nadutosti dál, a já přijdu, i s kámoši. A mejdan bude veliký.

Dostal jsem tě, ty svatoušku - MYSLÍŠ, ŽE TU SVOU ZANERÁDĚNOU DUŠÍ MŮŽEŠ JEN TAK VYBÍLIT? (viz Mt 23,27) Mám rád, když je člověk zbožný proto, aby byl čistý. Takový vzal své očištění na sebe, a to se mi hodí. Takový nepotřebuje Boha, očistí se sám. Pozve mě ve své nadutosti dál, a já přijdu, i s kámoši. A mejdan bude veliký.

Ano, půjdu a přivedu sedm jiných duchů, horších, než jsem já, vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší než začátky“ (Lk 11,26).

Naplněná vděčnost

Být uzdraven je ohromné memento. Memento je z latiny a znamená 'Pamatuj'! Pamatuj, že jsi byl uzdraven. Démon je pryč, byl vyhnán, prohrál, utekl. Uklid' tu po něm, to dá chvíli práce, je tu děsný (démonský) čurbes. Ale hlavně, nenech se zase zmást, jako tenkrát, když jsi ho sám pozval domů. Úklidem to nekončí, ale začíná. MUSÍŠ DŮM NAPLNIT, jinak ho tu máš za chvíli zase, I s kumpány. A po těch už neuklidíš, ti dům zboří.

Neboj se, to není strašení. To je úžasná možnost, příležitost, výzva, šance, naděje! Teď jsou tu prázdné, vymalované a čisté pokoje. Chce to něco na stěny. Chce to nanosit dříví, zatopit v kamnech, dát jmenovku na dveře - vstupte, kdo přicházíte v pokoji! Chce to pustit sem děti, nanosit na stůl, chce to přívětivost, radost a velkorysost. Chce to naplnit dům životem. Chce to NAPLNIT VDĚČNOST životem. Tu vděčnost za uzdravení, za to, že jsem byl uzdraven. Chce to LÁSKU! Tu Belzebul nesnáší, ta mu smrdí na sto honů!

Na světě je tolik nehotového, rozdělaného a také pokaženého... jdu za tím, kdo má moc nad knížetem démonů, a zeptám se ho: Pane, nebyla by tu pro mě nějaká prácička? Já jsem byl uzdraven!

Na začátku kázání jsem položil řečnockingou otázku: Co s tím vyčištěným domem? Nerad odpovídám zjednodušeně, ale občas se jednoduchá odpověď snese: Nenechat ten dům prázdný. NAPLNIT HO ŽIVOTEM A LÁSKOU.

Když nečistý duch vyjde z člověka, bloudí po pustých místech a hledá odpočnutí, ale když je nenalezne, řekne: „Vrátím se do svého domu, odkud jsem vyšel.“ Přijde a nalezne jej... plný. Obsazený životem v lásce, tedy tím, co nejvíc nenávidí. Zavrčí a vrátí se na ta pustá místa.

Amen